

CYNGOR GWYNEDD

ADRODDIAD I GYFARFOD CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y Cyfarfod:	Gorffennaf 23ain 2019
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Cemlyn Rees Williams Aelod Cabinet Addysg
Swyddog Cyswllt:	Dilwyn Williams, Prif Weithredwr
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679685
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad Addysg

1. CYFLWYNIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad yma yw eich diweddarau ar beth sydd wedi'i gyflawni yn y maes rwy'n gyfrifol amdano fel Aelod Cabinet Addysg. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r diweddaraf gyda'r addewidion yng Nghynllun y Cyngor, adrodd ar waith dydd i ddydd yr Adran, a'r diweddaraf o ran cynllun arbedion a thoriadau'r Adran.
- 1.2. Byddwn yn eich atgoffa bod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd Herio Perfformiad oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Pwyllgor Craffu.
- 1.3. Rydym erbyn hyn yn gweithredu ar Gynllun y Cyngor 2018-23, yma rwyf yn adrodd ar y cynnydd ers mis Ebrill hyd at ddiwedd Mehefin 2019.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

3. RHESYMAU DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol.

4. PROSIECTAU CYNLLUN Y CYNGOR

4.1. Cryfhau Arweinyddiaeth

- 4.1.1 Bydd y prosiect yma yn annog a hyrwyddo datblygiad proffesiynol arweinwyr presennol ein hysgolion, gan sicrhau eu bod yn dilyn rhaglen briodol o ddysgu proffesiynol.
- 4.1.2 Mae'r Cyngor wedi cytuno ar gyfundrefn gyda GwE i roi trefniadau hyfforddi perthnasol mewn lle i gefnogi datblygiad gyfaoedd arweinwyr y dyfodol, ac i hyrwyddo datblygiad proffesiynol arweinwyr presennol ein hysgolion ac mae'r drefn honno bellach yn ei le.

4.1.3 Bydd cynllun cyntaf y prosiect hwn yn mynd i'r afael â heriau yn ymwneud â denu a recriwtio arweinyddion a rheolwyr canol yn Ysgolion Uwchradd Meirionnydd lle mae'r heriau mwyaf yn ein wynebu.

4.2. Rhaglen Ysgolion Ganrif 21

Mae'r Rhaglen Ysgolion Ganrif 21 yn cynllunio a gwireddu prosiectau arloesol i addasu ysgolion, neu adeiladu ysgolion newydd er mwyn i blant a phobl ifanc Gwynedd gael eu haddysgu yn yr amgylchedd dysgu gorau posibl.

4.2.1 Bwriad y prosiect **dalgylch Bangor** yw adolygu darpariaeth addysg gynradd ym Mangor gan edrych ar roi cynllun newydd ar waith fydd yn gwella'r ddarpariaeth yn y dyfodol.

4.2.2 Yn dilyn penderfyniad i adeiladu ysgol newydd i'r Garnedd, ac i gau ysgolion Coedmawr a Glanadda, mae gwaith adeiladu'r ysgol newydd wedi cychwyn ac yn mynd yn dda.

4.2.3 Yn dilyn penderfyniad i roi estyniad ar Ysgol Y Faenol, mae'r hawl cynllunio wedi ei dderbyn, ac mae'r tendr wedi'i ryddhau. Rydym yn anelu i gychwyn gwaith ar y safle ar 1af o Awst 2019.

4.2.4 Bydd **Ysgol Godre'r Berwyn** yn Gampws Dysgu 3-19oed, fydd hefyd yn cynnig gwasanaethau i'r gymuned leol. Mae'r gwaith adeiladu gwerth £10.27miliwn wedi dirwyn i ben, gyda dim ond manion eto i'w cwblhau. Mae'r Pennaeth newydd wedi cychwyn yn ei swydd ers dechrau'r flwyddyn, ac mae pob swydd o fewn y strwythur staffio wedi ei llenwi. Bydd yr Ysgol yn agor ei drysau ar yr 2il o Fedi 2019.

4.2.5 Wrth i'r Corff Lywodraethol newydd geisio gosod cyllideb ar gyfer yr ysgol mae yna nifer o faterion cyllidebol wedi amlygu eu hunain fydd angen ystyriaeth gan y Cabinet maes o law. Bydaf yn adrodd ar hynny mewn adroddiad ar wahân unwaith y byddwn wedi dod at waelod y mater.

4.2.6 Mae gwaith cychwynnol wedi cychwyn i edrych i adeiladu **ysgol newydd yng Nghricieth**, gan gynnwys gwaith ymchwil i nifer disgyblion yn y dalgylch, adnabod ac asesu rhestr o safleoedd posibl, cyfarfodydd cychwynnol gyda Chyrff Llywodraethol Ysgol Treferthyr ac Ysgol Llanystumdwy.

4.2.7 Mae gwaith ymchwil yn parhau ar **ddarpariaeth addysg ôl-16**, sy'n cynnwys gwaith ymchwil pen-desg gan dîm o'r Adran Addysg, ac mae 2 adroddiad wedi dod i law gan ymgynghorwyr. Rwyf yn rhagweld y bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ym mis Rhagfyr 2019.

4.3 Trawsnewid y Ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad

4.3.1 Pwrpas y prosiect hwn yw trawsnewid y gwasanaeth anghenion dysgu ychwanegol a chynhwysiad, er mwyn sicrhau bod plant a phobl ifanc sydd ei angen yn derbyn y gefnogaeth fwyaf addas i'w galluogi i gyflawni eu potensial.

4.3.2 Mae'r ffocws bellach yn canolbwyntio ar addasu'r gwasanaeth i ddygyddod gyda'r newid yn Neddfwriaeth ADY, gyda 10 o ffrydiau gwaith yn deillio o'r ddeddf. Rydym yn cydweithio yn rhanbarthol gan drafod cysondeb gan sicrhau hynny yng nghyd destun ein blaenoriaethau ni yng Ngwynedd.

4.3.3 Un agwedd sydd angen sylw yw'r cwestiwn sylfaenol a ddylem, ac a oes modd i ni fuddsoddi mwy yn gynharach ym mywydau plant. Rydw i yn awyddus i weld ymyrraeth Blynyddoedd Cynnar a'r Ddarpariaeth 16-25 yn cael ei drafod gan y Bwrdd Cefnogi Pobl maes o law.

4.4 Strategaeth Iaith Uwchradd

4.4.1 Pwrpas y prosiect hwn yw sicrhau dilyniant cadarn ac adeiladu ar lwyddiant y Siarter Iaith i ysgolion cynradd drwy ymestyn y gefnogaeth i Strategaeth Iaith Uwchradd.

4.4.2 Mae'r Gwe iaith yn y broses o gael ei gynnal eto yn yr ysgolion er mwyn mesur y tueddiadau yn erbyn y gwaelodlin a sefydlwyd yn ôl ym Medi 2018.

4.4.3 Yn dilyn penderfyniad y Cabinet ar yr 2il o Ebrill 2019 mae gwaith yn symud ymlaen yn y Canolfannau Iaith. Penderfynwyd gweithredu'r cynllun peilot o athro a chymhorthydd yng Nghanolfan Iaith Maesincla, gyda phob Canolfan Iaith wedi cyflwyno cynllun drafft ar gyfer darparu'r ôl ofal eu hunain yn ystod Tymor yr Haf o Fedi 2019 ymlaen.

4.5 Gwaith dydd i ddydd yr Adran Addysg

4.5.1 Pwrpas y **Gwasanaeth Arlwygo a Glanhau** yw darparu bwyd maethlon ac iachus i ddisgyblion Ysgolion Gwynedd a chadw'r sefydliadau addysgol yn lân a diogel er mwyn cynorthwyo'r disgyblion gyrraedd eu potensial. Tra bod y wybodaeth sydd gennym yn dangos bod y gwasanaeth yn perfformio yn dda, mae niferoedd salwch yn uchel yn y gwasanaeth, ac mae yna waith pellach yn cael ei wneud i ddeall y rhesymau dros y salwch a cheisio datrys y sefyllfa.

4.5.2 Pwrpas y **Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol** yw sicrhau cefnogaeth o ansawdd cyson a theilwng i blant a phobl ifanc. Mae'r gwasanaeth yn gweithio gydag ysgolion i wella'r drefn a datblygu prosesau ar gyfer gwirio ansawdd, o ganlyniad rydym eisoes wedi gweld cynnydd sylweddol mewn rhai ysgolion. Rwyf yn parhau i ofyn i'r gwasanaeth feddwl am fesurau perthnasol ar gyfer y maes.

4.5.3 Mae'r **gwasanaeth Cynnal Ymddygiad** yn cyd-weithio ag ysgolion Gwynedd ac Ynys Môn i geisio gweld newid cadarnhaol mewn ymddygiad pobl ifanc sydd yn profi anhawsterau ymddygiadol, emosiynol a datblygiad cymdeithasol, gyda'r nod o wella ymddygiad a lleihau'r risg o waharddiad o ysgol. Mae'r gwasanaeth yn cynnwys 4 elfen, sef ymyrraedd gynnar, Llechen Lan, Pecyn 25 ac Addysg Gartref.

4.5.4 Braff yw cael adrodd fod nifer y disgyblion sydd yn cael eu cyfeirio am wasanaeth canolog wedi lleihau gyda dim ond 22 o ddisgyblion, o'i gymharu gyda 38 yn ystod 2017/18.

4.5.5 Mae gwaith yn mynd rhagddo i edrych ar fodel gwahanol o ddarparu Pecyn 25 (sef y cynllun sy'n cefnogi'r rhai sy'n wynebu gwaharddiad). Y nod yw sicrhau darpariaeth sydd yn rhoi gwell ystod o brofiadau a chymwysterau i'r dysgwyr.

4.5.6 Mae **prosiect TRAC** yn gynllun a gyllidir gan gronfa Ewrop sydd a'r nod i leihau'r risg o blant yn gadael Blwyddyn 11 ac allan o addysg, hyfforddiant a gwaith. Mae'r prosiect yn cynnig darpariaeth wedi ei deilwra i unigolion. Hyd yma, mae'r prosiect yng Ngwynedd wedi cynnig cymorth i 657 o ddisgyblion mwyaf bregus. Bydd y prosiect yn parhau yn weithredol tan Gorffennaf 2022, ac mae bwriad

cynnal gwerthusiad o'r prosiect fydd yn gyfle i gasglu gwybodaeth am effaith y prosiect yn lleol ynghyd â blaen gynllunio ar gyfer y cyfnod pan ddaw cyllid presennol TRAc i ben.

5. MESUR PERFFORMIAD

- 5.1.** Byddaf yn adrodd ar fesurau perfformiad 2019 yn hwyrach yn y flwyddyn pan fydd y data ar gael.

6. SEFYLLFA ARBEDION/ARIANNOL

6.1 Cynlluniau 2016/17

- 6.1.1 Mae'r arbediad o £28,681 2016/17 *Ffordd Gwynedd – Uned Cyflogau a Chontractau* wedi ei gyflawni gan yr Adran, ond nid yw'r elfen hunanwasanaeth wedi ei weithredu yn sgil diffyg adnodd gan yr Adran Gyllid (TGCh)

6.2 Cynlluniau 2017/18 a 2018/19

- 6.2.1 O ran y cynllun *Arbedion Ychwanegol* Ysgolion, mae'r arbediad o £298.990 i'w wireddu gan yr Ysgolion Uwchradd yn ystod 2019/20, gyda'r arbedion o £198,000 yn 2020/21 a £65,000 yn 2021/22 ar drac i'w cyflawni'n amserol.

- 6.2.2 Nid yw'r cynllun i *Leihau amser a / neu godi ffi am elfen gwarchod* o fewn y cynllun *brecwast am ddim i blant ysgolion cynradd* wedi ei wireddu, gyda'r sefyllfa ddiweddaraf yn awgrymu diffyg o £103,000 ac mae'r Adran yn ystyried rhai cynlluniau er mwyn ariannu'r bwlch.

- 6.2.3 O ran y cynllun *Cynyddu pris prydau ysgolion cynradd* o £2.30 i £2.50, mae'r rhagolygon diweddaraf yn awgrymu bod yna ddiffyg o oddeutu £50,000, gan fod niferoedd sy'n archebu cinio wedi gostwng ers i'r pris godi ym Medi 2017, ac felly nid yw'r cynllun yn gwireddu'r arbedion disgwylid.

6.3 Cynlluniau 2019/20

- 6.3.1 Mae dau o gynlluniau arbedion effeithlonrwydd newydd am 2019/20 wedi eu gwireddu.

- 6.3.2 Rydym yn rhagweld rhai risgiau i gyflawni'r arbedion yn llawn ar y cynllun *Cynyddu'r ffi am y clwb gofal cyn ysgol*. Nid yw'r arbedion yn cael eu gwireddu ar y lefel oedd wedi'i ragweld, gyda'r rhagolygon diweddaraf yn awgrymu diffyg o oddeutu £10,000 yn yr incwm. Bydd yr Adran yn ymchwilio i gynlluniau eraill i gyflawni'r arbediad hwn tu hwnt i'r clwb gofal cyn ysgol.

7. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

7.1. Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau i'w hychwanegu yngllyn a phiodoldeb.

ii. Y Pennaeth Cyllid:

Nodaf yn rhan 4 o'r adroddiad fod datblygiadau sylweddol ag ymhlygiadau ariannol ym maes Addysg, gan gynnwys y buddsoddiad cyfalaf Rhaglen Ysgolion Ganrif 21 crybwyllir yn rhan 4.2 o'r adroddiad.

Mae'r adroddiad yn cyfleu darlun teg o sefyllfa'r Adran Addysg o ran gwireddu'r cynlluniau arbedion, gyda nifer o gynlluniau arbedion eisoes wedi eu gwireddu neu ar drac i wireddu'n amserol. Fodd bynnag, nodaf (yn rhan 6.2.2 o'r adroddiad) nad yw'r Adran am wireddu'r arbediad o'r ffi gwarchodaeth (perthnasol i'r cynllun brecwast am ddim), a bydd angen cynllun amgen er mwyn cau'r bwch.

Yn yr un modd, bydd angen cynllun amgen i wireddu gweddill y targed arbedion o godi pris cinio ysgol (gweler rhan 6.3.2 o'r adroddiad).

Bydd swyddogion Cyllid yn cynorthwyo'r Aelod Cabinet cyfrifol i fonitro'r cynnydd yn erbyn yr holl gynlluniau, a byddwn mewn lle i adrodd ymhellach ar y cynnydd a'r cynlluniau amgen yn dilyn yr adolygiad cyllidol nesaf.

7.2. Barn yr Aelod Lleol:

7.2.1 Ddim yn fater lleol.

7.3. Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:

7.3.1 Dim i'w nodi.

Atodiadau:

Dim.

Dogfennau Cefndirol:

Dim.